

80-årige Mikhail Tjigilajvili (th.) og 74-årige Vladimir Butuk er aldersmæssigt ret typiske for beboerne i Transnistrien. Fabrikkerne lukker, så de unge tager til Rusland for at arbejde. Alligevel er levestandarden i den lille, selvudnævnte nation højere end i Moldova, som Transnistrien løsrev sig fra i 1992. Foto: Jens Malling

i en alvorlig konfrontation, ligger Transnistrien som en ø mellem Ukraine og Moldova. Der er ingen tvivl om, at befolkningen i Transnistrien er prorussisk. Republikkens ledere har den opfattelse, at associeringsaftalen mellem Moldova og EU strider mod Transnistriens interesser. De positionerer sig som en forprop for såkaldt euroasiatisk integration,« siger han og henviser til Vladimir Putins projekt om at samle en række tidligere sovjetrepublikker i et fællesskab a la EU.

»Maidan og den ukrainske revolution blev vurderet negativt i Transnistrien, hvor de fleste tilslutter sig Kremles fremstilling af begivenhederne,« siger Fylypenko.

Hvor varme følelser, man nærer for Rusland i Tiraspol, blev illustreret, da Krim-halvøen officielt blev indlemmet i Rusland tidligere på året. Parlamentsformanden i Transnistrien benyttede lejligheden til at sende en anmodning til Kreml om officielt at få lov til at blive en del af Rusland, som i forvejen udbetaler pensioner til de mange ældre med russiske pas på territoriet – anmodningen blev dog ikke imødekommet.

Man hører ofte folk i Transnistrien sige, at livet er bedre her end i Moldova. Årsagen er, at Moldovas iver efter at efterkomme EU's krav til økonomien har medført eksplosive stigninger i leveomkostningerne til skade for den mindrebemidlede del af befolkningen. Den udvikling er ikke foregået i Transnistrien, hvor Ruslands hjælp er rundhåndet – ud over pensionerne består den blandt andet af billig gas.

»Leveomkostningerne er generelt højere i Moldova end i Transnistrien. Derudover har begge stater nogenlunde samme høje grad af korrupsion. Når indbyggerne i Transnistrien

Der er ingen tvivl om, at befolkningen i Transnistrien er prorussisk. Republikkens ledere positionerer sig som en forprop for såkaldt euroasiatisk integration

Artem Fylypenko
Direktør for Odessa-afdelingen af det ukrainske Nationale Institut for Strategiske Studier

kigger mod Moldova, har de derfor ikke noget særligt incitament til at blive reintegreret,« siger Fylypenko.

På et lille frugt- og grøntsagsmarked i Tiraspol benytter den 21-årige jurastuderende Aleksandr Kosyrin en pause i undervisningen til at hente sig en shawarma.

»Krigen i Ukraine mærker vi også her. Jeg håber, de finder en fredelig løsning,« siger han og forklarer, at han som så mange andre indbyggere i Transnistrien har russisk pas. I den nuværende anspændte situation udgør det et problem, når han vil krydse den nærliggende grænse til Ukraine for at besøge sine mange familiemedlemmer der. De ukrainske grænsevagter er bange for, at han som russer kommer for at kæmpe sammen med separatisterne i Donetsk og Lugansk. Derfor bliver han nægtet indrejse. Bortset fra det er han glad for sin tilværelse i Tiraspol, hvor han er født:

»Det er en lille, hyggelig og rolig by. Her er barer og restauranter for enhver smag, så for unge er den ikke kedelig.«

For en færdiguddannet jurist burde det være muligt at finde arbejde i Transnistrien, mener Aleksandr. Men han har også en plan B:

»Jeg tænker på at tage til enten USA eller Tyskland, når jeg er færdig med studierne,« siger han, inden han skynder sig tilbage til undervisningen med sin frokost i hånden.

Frilandsmuseum

I modsætning til mange andre lande i den tidligere østblok, hvor en proces med at ødelægge arkitektur og mindesmærker med referencer til kommunismen længe har stået på, bliver den nyere historie – arven efter Sovjetunionen – behandlet med respekt i Transnistrien.

Der bliver taget hånd om de talrige kommunistiske monumenter overalt i Tiraspol. Et sted kigger den første mand i rummet og hele Sovjetunionens stolthed, Jurij Gagarin, ned fra sin sokkel og hen ad den fine allé, der er opkaldt efter ham. Bedene er velpassede. Det nederste af træstammerne i de små parker og kantstenene er kalket hvide, så Tiraspol mange steder fremstår som en sovjetisk mønsterby fra 1960'erne.

At de lokale myndigheder værner om mindesmærkerne og andre fysiske tegn på den sovjetiske fortid har medført latterliggørelse i Vesten, hvor onde tunger sågar refererer til territoriet som et stort frilandsmuseum for Sovjet-

unionen. Valentina Bojko er kommet ind til Tiraspol i dag fra en nærliggende landsby, hvor hun bor. Den 53-årige kvinde har mælk med fra eget brug, som hun sælger for et par rubler mellem nogle boligblokke. For hende er der ikke nogen grund til at kaste vrage på den ikke så fjerne epoke, da Transnistrien udgjorde en del af Sovjetunionen.

»Jeg vil have, at alt igen bliver som i Sovjetunionen,« siger hun.

– Hvorfor?

»Vi er klemt inde mellem Moldova og Ukraine, og det er besværligt at krydse grænsen. Dengang var der ingen grænser. Jeg kunne tage hen, hvor jeg ville, og behøvede ikke at veksle penge hver gang. Jeg kunne lide den tid,« siger Valentina bag flaskerne med mælk.

»Nu er det meget småt med arbejde. Alle fabrikkerne lukkede i den nye tid efter Sovjetunionen. Nu flytter alle til Rusland for at arbejde – alle de unge. Kun de gamle bliver tilbage,« forklarer hun.

Begge Valentinas børn er rejst. Hendes datter er taget til Moskva og har fundet et job som frisør. Sønnen bor nu i Sankt Petersborg, hvor han arbejder som ingeniør.

Valentina er egentlig ukrainer, fortæller hun. Det samme gælder for 29 procent af Transnistriens indbyggere. 30 procent er russere, og 32 er moldovere. Hun lægger dog ikke så stor vægt på etnicitet:

»Jeg taler både ukrainsk, russisk og rumænsk. Men det er ikke vigtigt,

FAKTA

Transnistrien

- Hovedstad: Tiraspol.
- Areal: 4.163 km² – til sammenligning er Fyns areal 3.100 km².
- Anslået indbyggertal: 505.153.
- Grundlagt: 2. september 1990.
- Præsident: Jevgenij Sjevtsjuk.

hvem jeg er, og hvilken nationalitet jeg har. Alle er blandede med alle her,« siger Valentina og afsætter midt i talestrømmen noget af dagens mælk til en forbigående.

Mens indbyggerne passer deres daglige gøremål, fortsætter spekulationerne om, hvorvidt det seneste års omvæltninger i Ukraine – og de deraf følgende geopolitiske forandringer – kan løse op for den frosne konflikt i Transnistrien.

international@information.dk

BITTE KAI RAND

UDSALG op til -50%

KØBENHAVN · HELLERUP
ODENSE · ÅRHUS